

Informace ze zdravotnictví Hlavního města Prahy

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hlavní město Praha
3.8.2006

5

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Hlavním městě Praze v roce 2005

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Region Praha in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Hlavním městě Praze v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Praha in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní péči v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí byl výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každé oddělení (pracoviště) oboru a výkaz L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2005 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz (NZIS/Výkazy 2005).

V roce 2005 poskytovalo ambulantní péči v oboru TRN 37 pracovišť, 62 % tvořily samostatné ordinace lékařů specialistů, v ambulantních částech nemocnic bylo poskytováno 24 % péče a zbytek pracovišť byl ve sdružených ambulantních zařízeních.

Návratnost výkazů v ambulantní péči činila 94,6 %, z celkového počtu 37 pracovišť výkaz odevzdalo 35 zařízení. Uvedené údaje jsou publikovány ze skutečně odevzdaných výkazů a z nich získaných dat.

K 31. 12. 2005 na 35 ambulantních pracovištích zajišťovalo péči 90 lékařů s úvazkem 65,36 a 139 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu s úvazkem 128,86 (ZPBD), vše souhrn úvazků včetně smluvních pracovníků. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 5,5 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo v kraji 18 078 obyvatel (ČR 30 430). Oba údaje zkresluje fakt, že v Hlavním městě Praze jsou umístěny specializované kliniky, kde se léčí pacienti z celé republiky.

Celkově bylo v roce 2005 poskytnuto 32 3873 ambulantních ošetření - vyšetření, což je o 6,26 % více než v roce 2004. Počet ošetření na 100 000 obyvatel činí 27 537. Tento údaj je však v jednotlivých okresech značně zkreslen tím, že na území některých okresů poskytují péči velké nemocnice (převážně fakultní). a dále pacienti nenavštěvují vždy jen ordinace v místě svého bydliště.

V roce 2005 bylo v Hlavním městě Praze dispenzarizováno celkem 87 596 osob, což je 741,33 dispenzarizovaných na 10 000 obyvatel. Z tohoto počtu byla nejčastější příčinou dispenzarizace chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN - 294,05), stejně tak jako v celé ČR (230,12). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve chronická bronchitis a emfyzém plic). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale, které je nově sledováno podle 4 stupňů závažnosti, a zánětlivá onemocnění plic.

Z celkového počtu dispenzarizovaných bylo 16 904 nově přijatých osob, kdy se jedná o nově zjištěná onemocnění poprvé v životě pacienta.

Oddělení TRN provedla 12 867 BCG očkovaní, nejpočetnější skupinou byly děti ve stáří 11 let 55,34 %. Komplikaci po vakcinaci mělo 181 osob.

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 6 610 mužů a žen se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 45,7 % osob ve skupině R1 a 54,3 % ve skupině R2. Z počtu 6 610 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou činí 6,58 % dětí ve věku 0 - 14 let. Dále byly sledovány osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou, to znamená osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret. Do počtu kuřáků jsou počítáni kuřáci, kteří jsou léčeni v ambulancích TRN, vysoký konzum cigaret je hodnocen kritérii: osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let. Ovšem údaje jsou pouze orientační, neboť počty kuřáků jsou ovlivněny pravdivostí údajů od pacientů.

V průběhu roku 2005 poskytovala lůžkovou péči v oboru TRN čtyři oddělení nemocnic, kde o pacienty pečovalo 39,4 lékařů a 114,5 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu. Jednalo se o Všeobecnou fakultní nemocnici v Praze 2, Fakultní Thomayerovu nemocnici v Praze 4, Fakultní nemocnici Motol v Praze 5 a Fakultní nemocnici Na Bulovce v Praze 8. V Hlavním městě Praze není žádný odborný léčebný ústav respirační.

Zpracovala: Alena Dušková
ÚZIS ČR, Krajský odbor HI. město Praha
Karlovo nám. 5, 128 01 Praha 2
tel. 224 910 967
e-mail: duskova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>

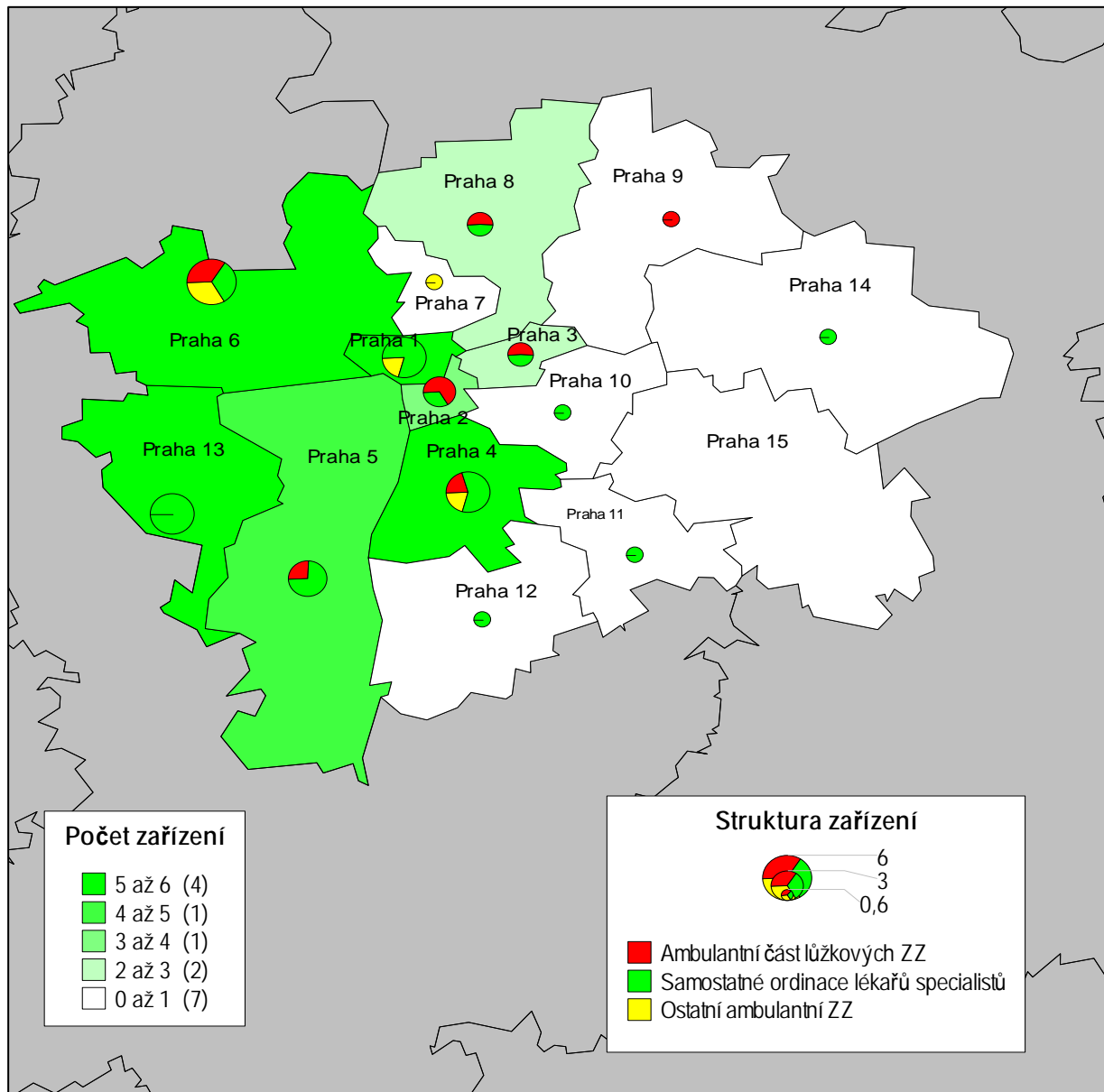
**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	22,21	33,98	75,85	113 195	6 370	34,95	5 096,6
Samostatné ordinace lékařů specialistů	21	34,00	52,02	37,76	167 525	4 121	51,73	4 927,2
Ostatní ambulantní ZZ	5	9,15	14,00	15,25	43 153	2 376	13,32	4 716,2
Hlavní město Praha	35	65,36	100,00	128,86	323 873	12 867	100,00	4 955,2
dle území (okresu)								
Praha 1	5	5,50	8,41	5,50	39 306	788	12,14	7 146,5
Praha 2	3	5,35	8,19	12,54	30 468	3 126	9,41	5 695,0
Praha 3	2	3,00	4,59	5,21	14 894	918	4,60	4 964,7
Praha 4	4	14,50	22,18	43,37	85 300	2 160	26,34	5 882,8
Praha 5	3	4,73	7,24	15,80	23 601	681	7,29	4 989,6
Praha 6	6	7,35	11,25	10,20	26 643	938	8,23	3 624,9
Praha 7	1	2,00	3,06	3,25	8 248	171	2,55	4 124,0
Praha 8	2	10,43	15,96	20,68	46 189	650	14,26	4 428,5
Praha 9	1	1,00	1,53	2,00	6 636	707	2,05	6 636,0
Praha 10	1	4,00	6,12	6,00	22 531	2 728	6,96	5 632,8
Praha 11	1	1,00	1,53	0,51	3 272	-	1,01	3 272,0
Praha 12	1	1,50	2,29	1,00	1 693	-	0,52	1 128,7
Praha 13	4	4,00	6,12	1,80	9 141	-	2,82	2 285,3
Praha 14	1	1,00	1,53	1,00	5 951	-	1,84	5 951,0
Praha 15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hlavní město Praha	35	65,36	100,00	128,86	323 873	12 867	100,00	4 955,2
Česká republika	305	336,87	x	670,02	2 105 120	102 557	x	6 249,1

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

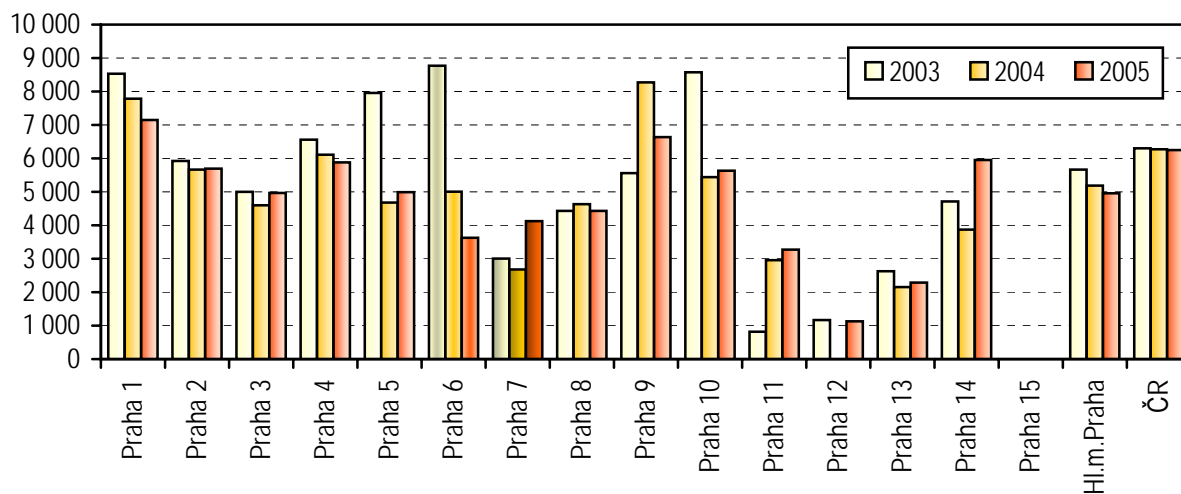
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

**Síť zdravotnických zařízení *) Hlavního města Prahy
poskytujících ambulantní péči v oboru TRN dle okresů**

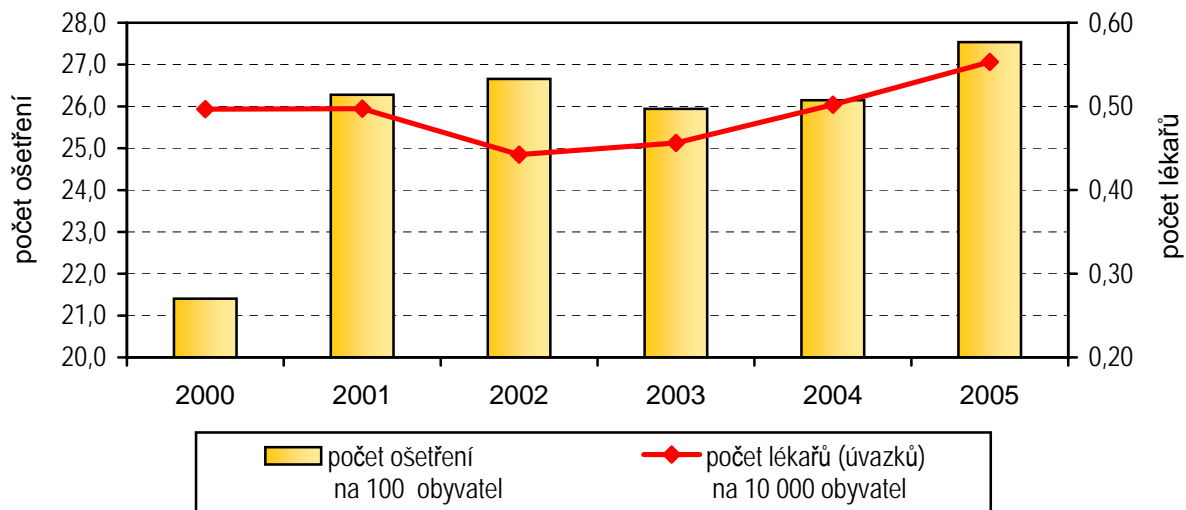

*) Do mapy jsou zahrnuta i detašovaná pracoviště, pokud je zařízení má. V tom případě jsou počty míst poskytování zdravotnické péče vyšší, než v předchozí tabulce.

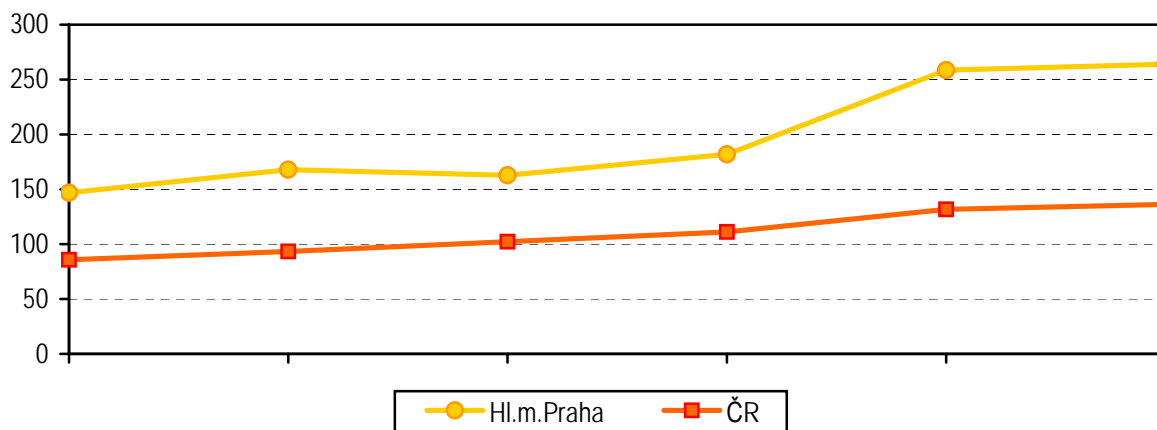
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 - 2005

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2000 - 2005

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiální na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	5 509	1 531	-	856	565	46,62	16,29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	234	89	-	52	38	1,98	1,66
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	534	270	-	41	29	4,52	4,00
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	5 648	2 804	41	1 071	827	47,80	41,15
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	34 745	15 426	2	2 615	1 934	294,05	230,12
stadium 0 - rizikové	7 085	3 087	-	439	334	59,96	49,37
stadium 1 - lehké	6 921	3 369	2	519	469	58,57	55,41
stadium 2 - střední	10 934	4 979	-	896	704	92,53	67,56
stadium 3 - těžké	7 730	3 342	-	577	320	65,42	40,64
stadium 4 - velmi těžké	2 075	649	-	184	107	17,56	14,89
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	31 186	17 028	794	2 941	3 833	263,93	136,17
stupeň 1 - intermitentní	7 255	4 023	81	532	681	61,40	33,88
stupeň 2 - lehké perzistující	10 646	5 889	471	1 081	1 661	90,10	47,17
stupeň 3 - středně těžké perzistující	11 074	5 957	240	1 181	1 307	93,72	42,04
stupeň 4 - těžké perzistující	2 211	1 159	2	147	184	18,71	12,13
Bronchiectázie (J47)	937	411	-	37	27	7,93	5,07
Sarkoidóza (D86.0,2)	1 324	744	-	42	46	11,21	8,05
Pneumokoniózy (J60-J66)	162	23	-	7	4	1,37	13,86
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	1 393	765	1	73	75	11,79	5,71
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	1 113	421	-	172	104	9,42	8,06
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	944	454	-	122	102	7,99	6,58
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	3 867	1 703	340	744	547	32,73	18,73
Celkem	87 596	41 669	1 178	8 773	8 131	741,33	495,44

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

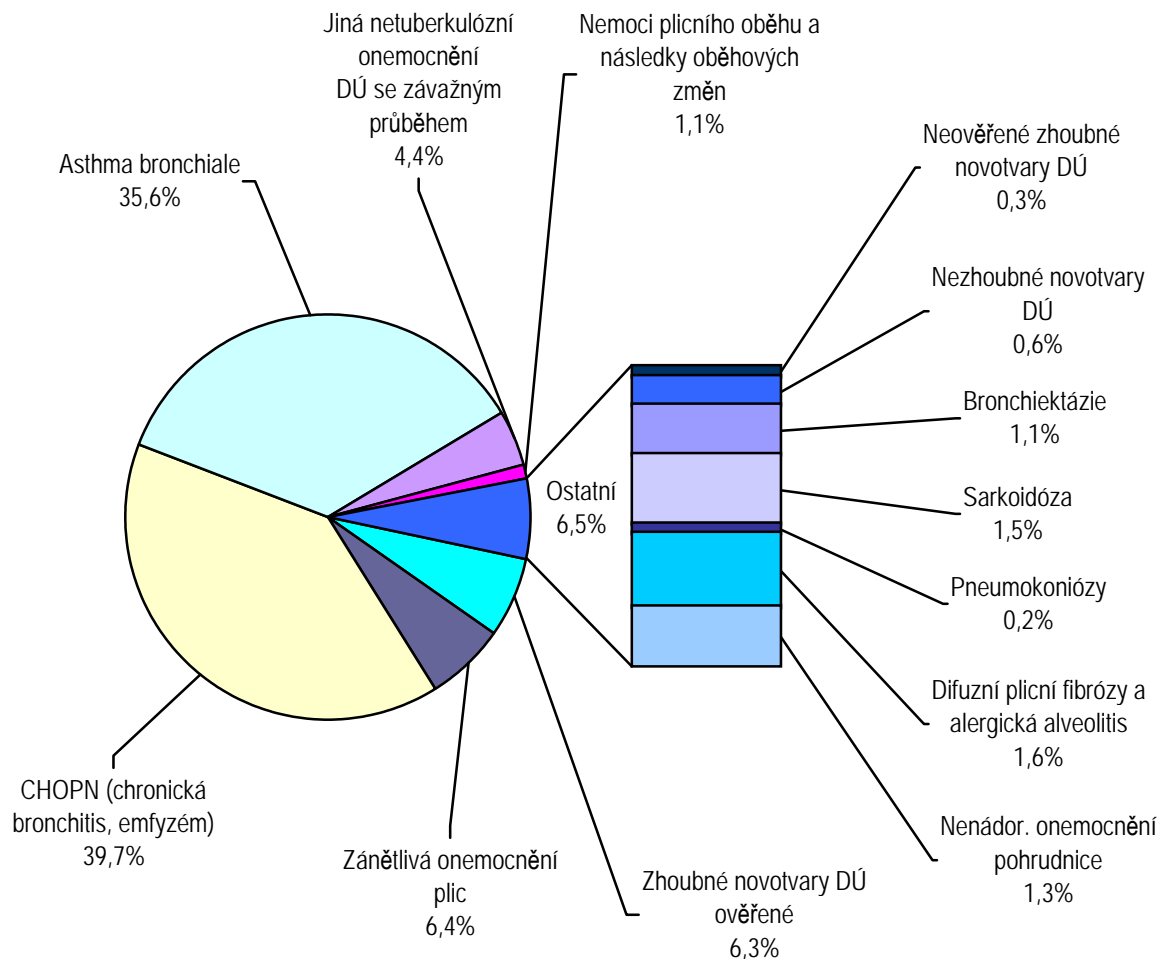
Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Praha 1	526	-	441	74	5 758
Praha 2	157	-	95	-	87
Praha 3	134	-	54	12	556
Praha 4	1 067	-	968	112	1 556
Praha 5	248	4	119	12	1 152
Praha 6	147	-	357	5	401
Praha 7	177	-	114	-	705
Praha 8	92	-	498	96	82
Praha 9	150	-	222	31	3 850
Praha 10	270	-	572	81	1 750
Praha 11	-	-	9	-	250
Praha 12	-	-	-	-	374
Praha 13	2	-	90	-	219
Praha 14	57	-	44	8	-
Praha 15	-	-	-	-	-
Hlavní město Praha	3 027	4	3 583	431	16 740
ČR	33 319	55	29 876	2 237	137 080

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakterií dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakterií)

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	4	43	-	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	39,44	184,54	-	72,32
ZPBD ²⁾ celkem	114,57	571,99	-	375,31
sestry ²⁾ u lůžka	111,57	530,49	-	334,99
ZPOD ²⁾	27,00	170,83	-	102,19
Průměrný počet lůžek	262,58	1 608,71	-	1 895,45
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	216,0	1 168,6	-	1 380,7
na 1 lékaře	5,5	6,3	-	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,9	2,2	-	4,1
Počet lékařů na 100 lůžek	13,55	11,46	-	3,90
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	39,37	35,53	-	20,22
Počet hospitalizovaných	6 523	38 776	-	14 208
Nemocniční letalita	97,1	82,4	-	49,3
Využití lůžek ve dnech	300,3	265,1	-	265,9
Průměrná ošetrovací doba	12,1	11,0	-	35,5
Prostoj lůžek ³⁾	2,1	2,5	-	8,1

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Všeobecná fakultní nemocnice	Praha 2
Fakultní Thomayerova nemocnice	Praha 4
Fakultní nemocnice v Motole	Praha 5
Fakultní nemocnice Na Bulovce	Praha 8